

ร่างคำแปล
ข้อเสนอแนะในการคุ้มครองและการเข้าถึงมรดกประเภทเอกสารใน
รูปแบบดิจิทัล
(Recommendation concerning the preservation of, and
access to, documentary heritage including in Digital Form)

บทนำ

ที่ประชุมสมัชชาสามัญขององค์การยูเนสโกครั้งที่ 38 ณ กรุงปารีส เมื่อวันที่ 3 – 18 พฤศจิกายน 2558 ได้พิจารณาว่า เอกสารต่างๆ ที่ผลิตและเก็บรักษาไว้เป็นเวลานานทั้งในรูปแบบอนาล็อก และรูปแบบดิจิทัล มีการใช้ทั้งเวลาและพื้นที่ในการจัดเก็บ ถือได้ว่าเป็นการสร้างสรรค์ความรู้และการแสดงออกในระยะแรกที่มีผลต่ออารยธรรมและความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ของมนุษยชาติ

ทั้งพิจารณาว่า มรดกประเภทเอกสาร ได้บันทึกการตีแผ่ความคิดและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมวลมนุษย์ ทั้งวิวัฒนาการทางภาษา วัฒนธรรม ผู้คน และความเข้าใจเกี่ยวกับโลก

เน้นถึง ความสำคัญของมรดกประเภทเอกสารที่ช่วยแบ่งปันความรู้เพื่อความเข้าใจที่ดียิ่งขึ้น และการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่นำไปสู่การส่งเสริมสันติภาพและความเคารพในเสรีภาพ ประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

ตั้งข้อสังเกตว่า วิวัฒนาการของมรดกประเภทเอกสารช่วยให้สามารถศึกษาวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ความเจริญรุ่งเรืองของมนุษยชาติ ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นแหล่งสำคัญในการพัฒนา

ในขณะที่เดียวกันก็พิจารณาว่า การคุ้มครองและการเข้าถึงมรดกเหล่านี้ในระยะยาว จะต้องให้ความสำคัญกับเสรีภาพขั้นพื้นฐานในด้านความคิดเห็น การแสดงออกและข้อมูลในด้านสิทธิมนุษยชน

รวมทั้งพิจารณาว่า การเข้าถึงมรดกประเภทเอกสารที่เป็นสากล จะต้องให้ความเคารพทั้งในเรื่องของผลประโยชน์ที่ถูกต้องตามกฎหมายของผู้

มีสิทธิถือครองและประโยชน์ต่อสาธารณชนในแง่ของการคุ้มครองและการเข้าถึง

ตระหนักว่า แง่มุมทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ปรากฏในรูปแบบของมรดกประเภทเอกสารอาจก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการเข้าถึงเอกสาร

ทั้งตระหนักว่า เมื่อเวลาผ่านไป มรดกประเภทเอกสารบางส่วนอาจสูญหายไป เนื่องจากภัยทางธรรมชาติและน้ำมือมนุษย์ หรือไม่สามารถเข้าถึงเอกสารดังกล่าวได้จากเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และเน้นว่าการขาดแคลนตัวบทกฎหมายรองรับ เป็นอุปสรรคต่อสถาบันดูแลมรดกความทรงจำ ทำให้มรดกดังกล่าวสูญหายไปจนไม่อาจจะเรียกคืนได้และเสื่อมสภาพไป

ระลึกว่า ในการรับมือกับสิ่งท้าทายนี้ องค์กรยูเนสโกจึงได้จัดตั้งโครงการมรดกความทรงจำแห่งโลกขึ้น ในปีค.ศ. 1992 เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้และการคุ้มครองมรดกประเภทเอกสารที่มีอยู่ในโลก และจัดหาวิธีการอันเหมาะสมในการเข้าถึงอย่างถาวรและเป็นสากล

คำนึงถึง วิวัฒนาการที่ฉับไวของเทคโนโลยีและอุปสรรคในการสร้างแบบจำลองและกระบวนการในการคุ้มครองสิ่งที่เป็นมรดกดิจิทัลที่รวมถึงชิ้นงานที่มีความซับซ้อน เช่น งานในลักษณะสื่อผสมมัลติมีเดีย (Multi-media) สื่อปฏิสัมพันธ์หลายมิติ (interactive hypermedia) ปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์ (online dialogues) สิ่งที่เป็นข้อมูลแบบพลวัต (dynamic data) ที่มาจากระบบที่ซับซ้อน เนื้อหาบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Content) และรูปแบบอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ทั้งคำนึงถึง รูปแบบเครื่องมือมาตรฐานที่เป็นสากล สนธิสัญญาและแถลงการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังที่ปรากฏในภาคผนวก

ไตร่ตรองถึง ความจำเป็นของรัฐ ชุมชน และปัจเจกบุคคล ในการดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครอง รักษา เข้าถึง และส่งเสริมคุณค่าของมรดกประเภทเอกสาร

ได้ตัดสินใจในที่ประชุมสมัยสามัญครั้งที่ 37 ว่าปัญหาดังกล่าวควรใช้เป็นหัวข้อของข้อเสนอแนะแก่รัฐสมาชิก

รับรอง ข้อเสนอแนะฉบับปัจจุบัน ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2558

คำจำกัดความ

ตามวัตถุประสงค์ของข้อเสนอแนะฉบับนี้ เอกสาร (Document) หมายถึงสิ่งต่างๆ ที่ประกอบไปด้วยข้อมูลเนื้อหาที่จัดเก็บไว้ทั้งในแบบอนาล็อกหรือดิจิทัล และสื่อที่ใช้จัดเก็บ การสงวนรักษาเอกสารที่โดยปกติจะเคลื่อนย้ายได้ ซึ่งจะมีเนื้อหาที่เป็นสัญลักษณ์หรือรหัส (เช่น ข้อความ) รูปภาพ (ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว) และเสียง ซึ่งสามารถทำสำเนาหรือเคลื่อนย้ายได้ สื่อดังกล่าวอาจมีความสำคัญทางสุนทรีย์ วัฒนธรรม หรือคุณภาพทางเทคนิค ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาและสื่ออาจเรียงลำดับจากสิ่งที่ไม่มีความสำคัญไปจนถึงองค์ประกอบที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์

มรดกเอกสาร (Document Heritage) หมายถึงเอกสารชิ้นเดียวหรือกลุ่มเอกสาร ที่มีความสำคัญและทรงคุณค่าที่ยั่งยืนต่อชุมชน วัฒนธรรม ประเทศ และมนุษยชาติโดยรวม หากเสื่อมสภาพหรือสูญหายไปจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ความสำคัญของมรดกจะปรากฏเด่นชัดตามวัฏจักรของห้วงเวลาเท่านั้น มรดกเอกสารของโลกมีความสำคัญต่อโลกและเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของทุกคน และควรได้รับการสงวนรักษาและคุ้มครองเพื่อทุกคน ด้วยความเคารพและตระหนักถึงประเพณีวัฒนธรรมและข้อปฏิบัติตามธรรมเนียม จึงควรสามารถเข้าถึงได้อย่างถาวรและทุกคนสามารถนำกลับมาใช้ได้โดยปราศจากอุปสรรค ซึ่งช่วยสร้างความเข้าใจในเรื่องสังคม การเมือง ประวัติศาสตร์ของกลุ่มชนและประวัติส่วนบุคคล ช่วยส่งเสริมธรรมาภิบาลและการพัฒนาที่ยั่งยืนในแต่ละรัฐ มรดกประเภทเอกสารเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความทรงจำและเอกลักษณ์ ซึ่งช่วยในการบ่งชี้สถานภาพของรัฐนั้นที่มีต่อชุมชนโลก

สถาบันแห่งความทรงจำ ไม่ได้มีขีดจำกัดแค่หอจดหมายเหตุ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ แต่ครอบคลุมถึงองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา วัฒนธรรม หรือการวิจัย

1. ข้อกำหนดของมรดกประเภทเอกสาร

1.1 สนับสนุนให้รัฐสมาชิกตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านความทรงจำ เพื่อกำหนดนโยบายในการคัดเลือก จัดเก็บ และดูแลรักษา โดยใช้การวิจัยและการปรึกษาหารือ ตามแนวทางสากลในการจัดตั้งและมาตรฐานเกี่ยวกับมรดกประเภทเอกสารในอาณา

เขตของรัฐนั้นๆ เอกสาร กองทุน และการเก็บรวบรวม ควรได้รับการบริหารจัดการที่สร้างความเชื่อมั่นว่า มีการเก็บรักษาและสามารถเข้าถึงได้แม้เวลาผ่านไปนาน มีการกำหนดวิธีการในการค้นหา เช่น การจัดทำแค็ตตาล็อก หรือนิยามข้อมูล (metadata)

1.2 นโยบาย เครื่องมือหรือหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก สรรหา และยกเลิกการจัดเก็บมรดกประเภทเอกสาร ควรดำเนินการโดยหน่วยงานที่ตั้งขึ้นร่วมกับภาคประชาสังคม โดยไม่เพียงแต่คำนึงถึงเอกสารที่สำคัญเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงเนื้อหาวัสดุ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกจะต้องไม่เลือกปฏิบัติและมีข้อกำหนดที่ชัดเจน มีความเป็นกลาง โดยคำนึงถึงความสมดุลขององค์ความรู้ในสาขานั้น การแสดงออกในด้านศิลปะ และยุคของประวัติศาสตร์ เพราะธรรมชาติโดยเนื้อหาของเอกสาร การตัดสินใจเพื่อจัดเก็บในรูปแบบดิจิทัลมักเกิดขึ้นทั้งก่อนหน้าและในช่วงเวลาที่มีการสร้างเอกสาร

1.3 สนับสนุนให้รัฐสมาชิกกำหนดการคงอยู่ของมรดกประเภทเอกสาร โดยการพิจารณาถึงศักยภาพและภาวะความเสี่ยง และต้องพิจารณาถึงศักยภาพของหน่วยงานในการกำหนดมาตรการด้านการเก็บรักษา โดยจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมหน่วยงานความทรงจำที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านข้อปฏิบัติที่เหมาะสม สนับสนุนการทำวิจัยในชุมชน และให้ความเอาใจใส่ต่อผู้ที่ถือครองเอกสารส่วนบุคคล ในการเก็บรักษามรดกนั้นเพื่อสาธารณประโยชน์ ในทำนองเดียวกัน หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนควรมีการดูแลเอกสารที่จัดทำขึ้นในระดับมืออาชีพ

1.4 สนับสนุนให้รัฐสมาชิกขึ้นทะเบียนและเสนอมรดกประเภทเอกสารสำคัญทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และนานาชาติ ตามโครงการมรดกความทรงจำแห่งโลก เพื่อเป็นการสร้างความตระหนัก

1.5 เชิญชวนให้รัฐสมาชิกพัฒนาการฝึกอบรมและแผนการพัฒนาศักยภาพตามความเหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่ามีการกำหนดลักษณะ การสงวนรักษา และการเข้าถึงมรดกประเภทเอกสารนั้น

2. การสงวนรักษามรดกประเภทเอกสาร

- 2.1 การสงวนรักษามรดกประเภทเอกสาร หมายถึง วิธีการทางด้านเทคนิค ข้อปฏิบัติ กระบวนการและการใช้เทคโนโลยีตามสภาพ ในการป้องกันและรักษา เพื่อสงวนรักษาเอกสารและข้อมูลที่อยู่ภายในเอกสารนั้น
- 2.2 การสงวนรักษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องมีการบริหารจัดการทั้งแบบอนาล็อกและดิจิทัล และควรได้รับการสนับสนุนในด้านวิชาการ เทคโนโลยีและด้านวิทยาศาสตร์ สื่อเอกสารประเภทอนาล็อกควรจัดเก็บในที่ที่สามารถแสดงคุณค่าของแท้ดั้งเดิมได้อย่างต่อเนื่อง ในส่วนของเอกสารประเภทดิจิทัล ต้องการดำเนินการหรือแทรกแซง ณ จุดของระยะเวลาก่อนที่จะสร้างขึ้นและในระหว่างการได้มา เพื่อให้มีการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม เสียค่าใช้จ่ายน้อย และจัดการกับความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ควรอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ หน่วยงานที่เก็บความทรงจำ และภาคเอกชน
- 2.3 ในการดำเนินมาตรการเพื่อติดตามการสงวนรักษา ความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือของเอกสาร ควรเป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้ มาตรการและวิธีดำเนินการที่เป็นรูปธรรมควรเป็นไปบัพัญญัติของกฎหมายนานาชาติ และข้อเสนอแนะ แนวทาง ข้อปฏิบัติที่ดี และมาตรฐานต่างๆ ที่ได้รับการพัฒนาและสนับสนุนจากหน่วยงานด้านความทรงจำ โครงการมรดกความทรงจำแห่งโลกควรจัดทำแบบแผนในการส่งเสริมมาตรฐานในการดำเนินงานและแบ่งปันองค์ความรู้ที่เป็นข้อปฏิบัติที่ดี
- 2.4 สนับสนุนให้รัฐสมาชิกพัฒนาในเรื่องการสร้างความรู้ตระหนักและการเสริมสร้างขีดความสามารถ รวมถึงนโยบายต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการสงวนรักษามรดกเหล่านี้ รวมถึงการส่งเสริมการวิจัย และฝึกอบรมเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในเรื่องมรดกประเภทเอกสาร รวมทั้งการอำนวยความสะดวกในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อปฏิบัติที่ดีของภัณฑารักษ์ การนำเทคโนโลยีในปัจจุบันและที่เกิดขึ้นใหม่มาใช้ ความเชี่ยวชาญใน

ด้านกฎหมาย สมรรถนะหลักที่เกี่ยวข้องกับความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและวิศวกรรม การสร้างความตระหนักในการดำเนินการด้านสงวนรักษามรดกเหล่านี้ตามระยะเวลาที่เหมาะสมภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

2.5 ข้อจำกัดด้านกฎหมายที่มีอยู่ในการเข้าถึงมรดกประเภทเอกสาร ไม่ควรเป็นอุปสรรคหรือข้อจำกัดการทำงานของหน่วยงานความทรงจำนี้ รัฐสมาชิกต้องพิจารณาการนำข้อเสนอแนะมาใช้และต้องมีการปรับปรุงกฎหมายภายในประเทศอยู่เสมอ

2.6 รัฐสมาชิกที่ควบคุมหน่วยงานความทรงจำทั้งหลายในการรวบรวมต้นฉบับที่อยู่ในหรือเกี่ยวข้องกับรัฐอื่น ควรได้รับการสนับสนุนให้แบ่งปันโปรแกรมดิจิทัลและสำเนามรดกดังกล่าวให้กับคู่ภาคีที่เกี่ยวข้อง

2.7 รัฐสมาชิกควรสนับสนุนให้แนวปฏิบัติที่ดีและมาตรฐานในการรักษาเอกสารของสถาบันความทรงจำที่เกี่ยวข้องให้มีความคงเส้นคงวา โดยครอบคลุมด้านการจัดการกับความเสียหาย เช่น การเสื่อมสภาพและการลักขโมยเอกสาร การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางเทคนิคที่เหมาะสม ทั้งนี้อาจรวมถึงการประสานงานอย่างทั่วถึงภายในประเทศและการแบ่งงานระหว่างหน่วยงานความทรงจำเหล่านี้ตามบทบาทหน้าที่ ข้อดี และความรับผิดชอบที่มีอยู่

2.8 สนับสนุนให้รัฐสมาชิกส่งเสริมการมีส่วนร่วมของหน่วยงานด้านความทรงจำในการพัฒนามาตรฐานสากลสำหรับการสงวนรักษาเอกสาร และสนับสนุนให้หน่วยงานด้านความทรงจำทำงานเชื่อมโยงกับสมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพที่เหมาะสม เพื่อที่จะเพิ่มพูนแบ่งปันความรู้ทางเทคนิค และมีส่วนช่วยพัฒนามาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่อง

2.9 รัฐสมาชิกได้รับการเชิญชวนให้สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาการสงวนรักษาเอกสารระบบดิจิทัล ตลอดจนการทำกิจกรรมเครือข่ายในระดับชาติ ภูมิภาค และระดับ

นานาชาติ เพื่อให้แผนงานความทรงจำแห่งโลกมีประสิทธิภาพมากขึ้นในทางปฏิบัติ และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในลักษณะของข้อปฏิบัติที่ดีระหว่างรัฐสมาชิกขององค์การยูเนสโก

3. การเข้าถึงมรดกประเภทเอกสาร

3.1 สนับสนุนให้รัฐสมาชิกจัดหากรอบการดำเนินงานตามกฎหมายที่เหมาะสมสำหรับ หน่วยงานด้านความทรงจำ และสร้างความมั่นใจว่ามีอิสระในการสงวนรักษาและเข้าถึงมรดกประเภทเอกสาร เพื่อสร้างความเชื่อมั่นจากสาธารณชนถึงขอบเขตของเอกสารที่ได้รับการคัดเลือกและแนวทางในการสงวนรักษาเอกสารนั้น ข้อกำหนดที่ชัดเจนในการเข้าถึงเอกสารจะเป็นหลักฐานและเหตุผลในการใช้รายจ่ายสาธารณะเพื่อดูแลรักษาเอกสาร

3.2 กระตุ้นให้รัฐสมาชิกส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้เอกสารให้มากที่สุด โดยเพิ่มขีดความสามารถ หน่วยงานด้านความทรงจำในการจัดทำแค็ตตาล็อกและเครื่องมือในการสืบค้นที่มีความถูกต้อง แม่นยำและเป็นปัจจุบัน การให้บริการการเข้าถึงเอกสารดั้งเดิมจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งเป็นไปอย่างเท่าเทียม หากมีความจำเป็นต่อการค้นคว้าวิจัย การเผยแพร่ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การตีพิมพ์ในเว็บไซต์ (web-based publication)¹ และเว็บสู่การสืบค้น (portals)² และการจัดทำเนื้อหาในลักษณะอิเล็กทรอนิกส์และการจัดทำเนื้อหาในรูปแบบดิจิทัล (Digitize) โดยใช้มาตรฐานปฏิบัติที่ดีในระดับสากล และยังสนับสนุนให้หน่วยงานพัฒนามาตรสากลสำหรับการเข้าถึงและการใช้เอกสารด้วยมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับเพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกัน เนื้อหาจะถูกสร้างขึ้นและมีเครื่องมือในการอ่านและเชื่อมต่อกันเท่าที่จะเป็นไปได้

¹ โปรแกรมประยุกต์ที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้งานในลักษณะ WWW

² เว็บไซต์ที่รวบรวมลิงค์เว็บไซต์และบทความต่างๆโดยการจัดหมวดหมู่ให้ดูง่ายและมีหน้าเว็บที่นำพาผู้ชมไปยังเว็บอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

- 3.3 เส้นทางในการเข้าถึงมรดกประเภทเอกสารนั้นปรับเปลี่ยนไปตามการเติบโตของเทคโนโลยีในด้านข้อมูลและการสื่อสาร การพัฒนาเครือข่ายระหว่างหน่วยงานและผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านความทรงจำทั่วโลก รัฐสมาชิกควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาแผนงานให้ขยายออกไป ในลักษณะของการจัดงานนิทรรศการ การนำเสนอในลักษณะการท่องเที่ยว รายการวิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์โฆษณา สินค้าอุปโภคบริโภค การส่งสัญญาณภาพและเสียงผ่านระบบอินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ การบรรยาย โปรแกรมการศึกษา กิจกรรมพิเศษ และการแปลงเนื้อหาเป็นดิจิทัลเพื่อการดาวน์โหลด
- 3.4 โปรแกรมในการเข้าถึงมรดกประเภทเอกสารอาจสามารถจัดการได้โดยความร่วมมือ เช่น ความร่วมมือจากภาครัฐและภาคเอกชน รัฐสมาชิกจะได้รับการส่งเสริมในการดำเนินการดังกล่าวหากหน่วยงานนั้นมีความรับผิดชอบและเที่ยงตรง
- 3.5 ชีตจำกัดการเข้าถึงมรดกประเภทเอกสารนั้นเป็นสิ่งจำเป็นในการปกป้องความเป็นส่วนตัว ความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล ความมั่นคง การรักษาความลับ หรือเหตุผลทางกฎหมายอื่นๆ โดยชีตจำกัดนั้นควรให้นิยามที่ชัดเจนและจำกัดระยะเวลา รวมทั้งต้องมีกฎหมายในระดับชาติหรือกฎระเบียบ รวมถึงมาตรการในการอุทธรณ์เพื่อประกอบการตัดสินใจ
- 3.6 เมื่อมีการปรับปรุงหรือออกกฎหมายใหม่ซึ่งมีผลกระทบต่อ การ เข้า ถึง ม ร ด ก ป ร ะ เ ภ ท เ อ ก ส า ร รัฐสมาชิกควรพิจารณาความจำเป็นในการเข้าถึงเอกสารให้มากที่สุด ขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของผู้มีสิทธิถือครองตามกฎหมายด้วย รัฐสมาชิกควรสนับสนุนให้มีการขยายการเข้าถึงข้อมูลสาธารณะภายในประเทศด้วย เพื่อการแบ่งปันมรดกประเภทเอกสารทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
- 3.7 รัฐสมาชิกได้รับการเชิญชวนให้มีการสนับสนุนการเข้าถึงและความชัดเจนของมรดกประเภทเอกสารผ่านการดำเนินกิจกรรมต่างๆที่ขยายออกไป และการจัดทำสื่อเผยแพร่ของ
- แ
ผ
น
ง
า
น
น

ความทรงจำโลกตามความเหมาะสม ด้วยการลงทุนในการทำ
เนื้อหา รูปแบบ บดิ จี ทั ล
เพื่อวัตถุประสงค์ในการเข้าถึงเป็นองค์ประกอบสำคัญ รัฐสมาชิก
ควรสนับสนุนและส่งเสริมการเข้าถึงเอกสารในลักษณะ public
domain เท่าที่สามารถดำเนินการได้ รวมถึงการสนับสนุนให้ใช้
ใบอนุญาตสาธารณะ (public license) และ การใช้ Open
Access Solutions

4. มาตรการทางนโยบาย

- 4.1 รัฐสมาชิกได้รับการกระตุ้นให้พิจารณาหมวดประเภท
เอกสารว่า เป็นทรัพย์สินที่มีค่าไม่สามารถประเมินราคาได้ และนำ
มุมมองนี้ไปใช้ในการออกกฎหมาย การพัฒนานโยบาย และ
กำหนดเป็นวาระแห่งชาติ รวมทั้งสนับสนุนให้มีการลงทุนใหม่ใน
ระยะยาวในการรักษาต้นฉบับดั้งเดิมในรูปแบบต่างๆ ในลักษณะ
แบบอนาล็อก และโครงสร้างพื้นฐานแบบดิจิทัล และเสริมสร้าง
ทักษะ รวมทั้งมอบเงินทุนให้สถาบันด้านความทรงจำอย่างพอเพียง
- 4.2 ขณะเดียวกัน ในบริบทของนโยบายเกี่ยวกับมรดกระดับชาติ
สนับสนุนให้รัฐสมาชิกใช้มุมมองที่เป็นสากลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
ความจำเป็นของหน่วยงานด้านความทรงจำ นอกเหนือจาก
ปฏิบัติการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรสนับสนุนให้เกิดความ
ร่วมมืออย่างมีเหตุผลและการแบ่งปันค่าใช้จ่ายร่วมกันระหว่างนิติ
บุคคลต่างๆ ในเรื่องการแบ่งปันอาคารสถานที่ การดำเนินการ และ
การให้บริการ
- 4.3 หน่วยงานภาคเอกชน และหน่วยงานระดับท้องถิ่น รวมถึง
บุคคลที่ถือครองของสะสมที่มีค่าจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริม
สนับสนุนจากภาครัฐ ในลักษณะเดียวกับการจัดเก็บอย่างเป็น
ระบบในระดับชาติ
- 4.4 รัฐสมาชิกควรปรับปรุงการเข้าถึงมรดกประเภทเอกสารโดย
สนับสนุนให้มีการพัฒนาแบบฟอร์มเครื่องมือที่ใช้การศึกษาและ
การวิจัยมรดกประเภทเอกสารแบบใหม่ และนำเสนอใน public
domain

- 4.5 ภายใต้กฎหมายและนโยบาย สนับสนุนให้รัฐสมาชิกสร้าง การมีส่วนร่วมที่มีความมั่นคง และมีบรรยากาศที่สร้างแรงจูงใจให้มี ผู้อุปถัมภ์ มูลนิธิ และภาคีภายนอกอื่นๆ เข้ามาสนับสนุนหน่วยงาน ด้านความทรงจำ เพื่อช่วยลงทุนในด้านการสงวนรักษา การเข้าถึง และการใช้มรดกประเภทเอกสารที่อยู่ในความสนใจของสาธารณะ
- 4.6 สนับสนุนให้รัฐสมาชิกตรวจสอบลิขสิทธิ์และกฎเกณฑ์การ จัดแจ้งการพิมพ์เป็นระยะเพื่อความมั่นใจว่ายังมีผลสมบูรณ์ ตาม ข้อจำกัดและข้อยกเว้นต่าง ๆ เพื่อการรักษาและเข้าถึงมรดก ประเภทเอกสารในทุกรูปแบบ ประสิทธิภาพจะเกิดจากการใช้ กฎหมายและนโยบายต่างๆ ได้อย่างเข้มแข็งและประสานกันด้วยดี ของรัฐสมาชิก
- 4.7 เมื่อการสงวนรักษาและเข้าถึงมรดกประเภทเอกสารต้องมึ การใช้ซอฟต์แวร์หรือกรรมสิทธิ์ในด้านเทคโนโลยีอื่นๆ ที่ไม่รวมถึง ข้อยกเว้นในด้านลิขสิทธิ์ รัฐสมาชิกจะได้รับการอำนวยความสะดวก ในการเข้าถึงรหัสผ่าน กุญแจ และการปลดล็อคเวอร์ชัน ของเทคโนโลยีในรูปแบบที่ไม่แสวงหาผลกำไร
- 4.8 เพื่อให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลเป็นไปด้วยดีที่สุด รัฐสมาชิก ควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาและการใช้ซอฟต์แวร์แบบเปิด (open source software)³ ที่เป็นสากลและทั่วต่อประสาน ระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ได้มาตรฐานสำหรับการจัดการมรดก ประเภทเอกสารแบบดิจิทัล และเสาะหาความร่วมมือของผู้พัฒนา ซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ในการสกัดข้อมูลและเนื้อหาจากเทคโนโลยี ที่ขึ้นทะเบียนไว้ ในทำนองเดียวกัน หน่วยงานด้านความทรงจำ ควรมุ่งมาตรฐานสากลและการแลกเปลี่ยนกันได้ในการจัดทำ รายการและมาตรฐาน
- 4.9 รัฐสมาชิกได้รับการเชิญชวนให้ส่งเสริมพัฒนานโยบายและ การคิดริเริ่มที่มีผลกระทบต่อมรดกประเภทเอกสาร รวมทั้งการ

³ ซอฟต์แวร์ที่เปิดเผยหลักการหรือแหล่งที่มาของเทคโนโลยีของซอฟต์แวร์นั้นให้ บุคคลภายนอกสามารถใช้งานได้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ใช้ทำการแก้ไข ดัดแปลงและ เผยแพร่ซอร์สโค้ดได้ ภายใต้เงื่อนไขข้อตกลงทางกฎหมายบางประการ

ตรวจสอบสถานะของมรดกประเภทเอกสารซึ่งจดทะเบียนไว้ใน
ความทรงจำโลกด้วย

- 4.10 สนับสนุนให้รัฐสมาชิกร่วมสนับสนุนโครงการแผนงานความ
ทรงจำโลกและแผนงานอนุรักษ
อื่น ๆ เพื่อเป็นหลักประกันการทำงานร่วมกันต่อไป

5. ความร่วมมือภายในประเทศและระหว่างประเทศ

5.1 ในด้านความจำเป็นที่จะต้องกระชับความร่วมมือและ
แลกเปลี่ยนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยเฉพาะ
ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากรมนุษย์ อุปกรณ์
เครื่องมือสำหรับการวิจัย และการคุ้มครองและรักษามรดกทางด้าน
เอกสาร รัฐสมาชิกควรให้การสนับสนุนต่อการแลกเปลี่ยนข้อมูล
ทางการวิจัย การประชาสัมพันธ์ และสารสนเทศ รวมถึงการ
ฝึกอบรมและการแลกเปลี่ยนบุคลากรผู้เชี่ยวชาญและเครื่องมือ
นอกจากนี้ ควรสนับสนุนให้มีการจัดประชุม การจัดหลักสูตร
การเรียนการสอน และการทำงานเป็นกลุ่มในหัวข้อเฉพาะด้าน
เช่น การทำรายการ การบริหารจัดการความเสี่ยง การระดมมรดก
เอกสารที่ถูกคุกคาม และการวิจัยสมัยใหม่

5.2 รัฐสมาชิกควรสนับสนุนความร่วมมือกับสมาคมวิชาชีพ
สถาบันและองค์กรทั้งในระดับนานาชาติและภูมิภาค ที่เกี่ยวข้อง
กับการคุ้มครองและการเข้าถึงมรดกประเภทเอกสาร เพื่อดำเนิน
โครงการวิจัยทั้งในระดับทวีภาคีหรือพหุภาคี พร้อมทั้งจัดพิมพ์
คู่มือ นโยบาย และแบบจำลองของข้อปฏิบัติที่ดี

5.3 เชิญชวนให้รัฐสมาชิกอำนวยความสะดวกในด้านการ
แลกเปลี่ยนระหว่างประเทศในเรื่องการทำสำเนามรดกประเภท
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ เพื่อแบ่งปัน
ประวัติศาสตร์หรือมรดกร่วมกัน รวมถึงมรดกประเภทเอกสารอื่น ๆ
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่เกี่ยวข้องกับประวัติทางธรรมชาติ หรือ
กรอบงานด้านการฟื้นฟูเอกสารดั้งเดิมตามความเหมาะสมกับ

วัตถุประสงค์ของงานด้านการคุ้มครองของแต่ละประเทศ การแลกเปลี่ยนสำเนาจะไม่มีผลกระทบต่อสิทธิการครอบครองของเจ้าของดั้งเดิม

5.4 เพื่อประสิทธิภาพที่ดีที่สุด รัฐสมาชิกควรใช้มาตรการในการคุ้มครองมรดกประเภทเอกสารอย่างเหมาะสม ในการป้องกันอันตรายจากมนุษย์และธรรมชาติทั้งหมด รวมทั้งความเสี่ยงที่เกิดจากความขัดแย้งทางอาวุธ ในทำนองเดียวกันควรละเว้นการกระทำที่เสมือนเป็นบ่อนทำลายมรดกประเภทเอกสาร หรือการลดทอนมูลค่า หรือขัดขวางการเผยแพร่หรือการใช้ประโยชน์ ไม่ว่าจะอยู่ในเขตแดนของรัฐสมาชิกหรือเขตแดนของรัฐอื่นๆ

5.5 สนับสนุนให้รัฐสมาชิกส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการคุ้มครองมรดกประเภทเอกสารที่เสี่ยงต่อการถูกทำลายด้วยการแปลงเป็นระบบดิจิทัล หรือวิธีอื่นๆ ตามที่รัฐสมาชิกอื่นร้องขอ

5.6 เชิญชวนให้รัฐสมาชิกสร้างความเข้มแข็งในด้านความร่วมมือตามแผนงานความทรงจำโลกผ่านหน่วยงานด้านความทรงจำของตนเอง โดยจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติด้านแผนงานความทรงจำแห่งโลก และการจดทะเบียนตามความเหมาะสม

ที่ประชุมสมัยสามัญเสนอแนะว่า รัฐสมาชิกควรนำข้อกำหนดในการคุ้มครองและการเข้าถึงมรดกประเภทเอกสารดังกล่าวข้างต้นไปใช้ โดยใช้มาตรการทางกฎหมาย นโยบายหรือกระบวนการอื่นๆ ตามความจำเป็น และเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญของแต่ละรัฐ เพื่อให้บังเกิดผล ภายใต้ออบเขตของรัฐ ตามหลักการ มาตรการ และบรรทัดฐานที่กำหนดไว้ในข้อเสนอแนะนี้

ที่ประชุมสมัยสามัญเสนอแนะให้รัฐสมาชิกนำข้อเสนอแนะนี้ไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ที่ประชุมสมัยสามัญเสนอแนะว่ารัฐสมาชิกควรจัดทำรายงานการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ ตั้งแต่วันที่มีการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก

เอกสารระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครององค์ประกอบของมรดกประเภทเอกสาร

1. UNESCO Conventions and Recommendations

- Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict (1954)
- Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property (1970)
- Convention for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage (1972)
- Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage (2003)
- Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions (2005)
- Recommendation for the Safeguarding and Preservation of Moving Images (1980)
- Recommendation concerning the Promotion and Use of Multilingualism and Universal Access to Cyberspace (2003)
- Charter on the Preservation of Digital Heritage (2003)

2. Declarations and other documents

- The Universal Declaration on Archives (2010) accepted by the International Council on Archives (ICA), and endorsed by the 36th session of the General Conference of UNESCO (2011)
- Warsaw Declaration : ‘Culture - Memory - Identities’ (2011)
- The Moscow Declaration on Digital Information Preservation (2011) adopted by the International Conference on “Preservation of Digital Information in the Information Society: Problems and Prospects” organized by the UNESCO Information for All Programme (IFAP)
- UNESCO/UBC Vancouver Declaration “The Memory of the World in the Digital Age: Digitization and Preservation” (2012)

- The IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) Statement on Libraries and Intellectual Freedom (1999)
- 1993 Mataatua Declaration on Cultural and Intellectual Property Rights of Indigenous Peoples
- 2007 United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples

3. International Treaties

- Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works (last amended in 1979)
- Universal Copyright Convention (1952)
- International Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organization (1961)
